

Islam som redskap för kvinnors rättigheter

Jamila Afghani från organisationen NECDO i Afghanistan fick Tällberg Foundations pris för globalt ledarskap, för sitt arbete med kvinnors rättigheter i en islamisk kontext. Vid sitt besök i Stockholm i november för att ta emot priset fick A-Nytt träffa henne. TEXT: GUDRUN RENBERG FOTO: BJÖRN LINDH

JAMILA AFGHANI HAR ARBETAT med kvinnors och flickors rätt till utbildning sedan hon fullgjort sin egen, som afghansk flykting i Pakistan. Hon har två masters, i sharialag och internationella relationer. Själv djupt troende har hon gjort det till sin sak att få med sig imamer runt om i Afghanistan för att arbeta för kvinnors rättigheter.

Jamila Afghani grundade 2001 NECDO (Noor Educational and Capacity Development Organization) som arbetar lokalt med metoder för att stärka sociala och ekonomiska rättigheter för kvinnor, ungdomar och barn i 22 av Afghanistans provinser, inom ramen för islamisk och internationell rätt. Organisationen samverkar sedan 2004 med ett stort nätverk av imamer.

– I Afghanistan är 99 procent muslimer, och imamererna har en stark ställning i samhäl-

let. Utan deras stöd kommer vi ingen vart med kvinnors rättigheter, säger Jamila Afghani.

Många gånger har det inte varit svårt att få med sig imamererna på NECDOs verksamhet. Men ibland har hon mött motstånd, och berättar om ett särskilt tillfälle i Ghazni-provinsen – en mycket traditionell region där talibanerna har starkt stöd. Här kom nästan inga kvinnor till NECDOs utbildningscenter. När Jamila undersökte varför, fick hon veta att en av imamererna var emot verksamheten och spred ut att Jamila var en dålig kvinna.

Hon bad om ett möte med imamen ifråga, och han kom. Men han dolde sitt ansikte för henne och hade en aggressiv attityd. Jamila försökte tålmodigt argumentera med honom, utan framgång.

"Visa var i Koranen det står"

– Till sist sade jag att om han kunde visa mig något citat ur Koranen som säger att det vore fel att hans fru och hans döttrar fick utbildning, så skulle jag lägga ned min verksamhet direkt. Men han måste bevisa det med Koranen. Han hade inget, men det hade jag – många citat!

Imamen häpnade över hennes djupa kunskaper i islam – inte provocerad, vilket annars också har hänt Jamila i andra, liknande situationer – och ändrade sedan helt attityd till NECDOs verksamhet. Mötet övertygade Jamila om att det går att föra dialog och bygga förtroende, och att det är vägen framåt.

Hon har utvecklat ett utbildningsmaterial för imamer i Afghanistan kallat "Kvinnors rättigheter i en islamisk kontext". Genom en rad workshops med gruppdiskussioner mellan 20 imamer lyckades hon både att utveckla ett utbildningsmaterial, och samtidigt utbilda de 20 imamererna som deltog.

– Imamererna för sedan vidare det de lärt sig genom sina fredagspredikningar i moskén. Det är en kanal som når ut till många, säger Jamila Afghani.

Jamila Afghani har även haft uppdrag som konsult för Svenska Afghanistankommittén med att utbilda manlig personal om just kvinnors rättigheter i en islamisk kontext. Jamila Afghani arbetar även sedan nyligen även med frågor som rör personer med funktionsnedsättning.

Prisbelönt för sitt mod

Tyvärr innebär hennes arbete inte bara framgångar – det innebär också att hon får ta emot hot. Självklart skrämmer det, men hon tänker inte sluta sitt arbete.

Priset från Tällberg Foundation ges till en person eller organisation som visat mod, kapacitet och vilja att utmana konventionell kunskap på ett sätt som kan skapa avgörande och positiv social förändring, i harmoni med mänskliga rättigheter.

Utnämningen betyder mycket, säger Jamila Afghani.

– Ett sådant erkännande är stort för mig, som kommer från ett land där kvinnor stenas till döds. Det är till alla mina medsystem, kvinnoaktivister i Afghanistan och alla de kvinnor där som inte har en röst och inte känner till sina rättigheter.